

Salvia 'Indigo Spires'

Salvia clevelandii

Salvia atrocyanea

Salvia makro 'Purple Leaf Form'

Salvia oxyphora 'Bolivia'

Salvia patens 'Guanajuato'

Salvia apiana

Salvia amena

Salvia lanceolata

Salvia desoleana

Salvia involucrata 'Boutin'

Salvia leucantha 'Midnight'

kruidachtig tot houtig. In elke tuinclub die AnneMarie ontvangt is er altijd wel iemand met goede herinneringen aan *S. splendens*, de knalrood bloeiende eenjarige die vier, vijf decennia terug zo populair was. 'Dat is voor mij een gepasseerd station, temeer omdat ik er maar twee cultivars van heb. De felrode 'Jimi's Good Red' wordt hoger dan een meter, net als 'Sao Borja' die fluweelachtige paarse bloemen heeft.' Ook diegene die vraagt naar bekende tuinsalvia's als *S. nemorosa* is voor niks naar Naaldwijk gereden. Eenjarige *Salvia* staan hier ook niet. 'Daar houd ik niet van, ik heb enkel *S. gachantivana*, een Colombiaanse soort die met uitsterven is bedreigd. De fluwelige scharlakenrode bloei is prachtig.'

AVONTUURPLANTEN

Wat AnneMarie wel aan *Salvia* heeft staan, omschrijft ze zelf als 'avontuurplanten'. 'Jarenlang was ik enorm voorzichtig in de verkoop van deze vaak matig winterharde (kuip)planten. Tijdens mijn deelname aan de kwekerijdagen van Bingerden hoorde ik veel ervaringen van mensen uit koude regio's van ons land. Inmiddels zijn ook daar de winters zo zacht dat heel veel van mijn sortiment daar de winter doorkomt.' Ze noemt de groepen van *S. microphylla*, *S. x jamensis* en *S. greggii*, allemaal halfheesters die na de winter over het algemeen weer makkelijk uitlopen. Voor beginners heeft ze een 'op zeker'-startpakket. 'Zit je als liefhebber eenmaal in een tuinstoel, zo rond september als het meeste tuinwerk is gedaan, dan begint het grote genieten, dan is er wekenlang een explosie aan kleur. Veel mensen besluiten dan om het jaar daarop nog meer aan te schaffen, zo heb ik de laatste tien jaar een geweldige klantenkring opgebouwd. De planten zelf zorgen voor de beste PR!'

Vragend naar een Top-10 volgt een gevarieerd lijstje. Van *S. microphylla* kiest AnneMarie 'Cerro Potosi'. 'Al jaren onze topper. Vrolijk en sterk.' De cultivar haalt net een hoogte van zeventig centimeter, is goed winterhard en bloeit magentaroze tot aan de vorst. *S. 'Amistad'* bloeit donkerpaars met bijna zwarte schutbladeren en gaat richting anderhalve meter. 'Jaarlijks ontvang ik reacties van klanten dat deze in december nog vol in bloei staat. Knip wel in het begin van het groeiseizoen een paar keer terug om een volle plant te krijgen.' Vroegbloeiend is de zeldzame *S. hierosolymitana*, inheems in onder andere Israël. De bloemkleur is helderroze tot wijnkleurig met paarse lijnen en een witte onderlip, de bloei is van voorjaar tot aan de herfst. *S. pratensis* 'Eveline', de veldsalie, is sterk en vijftig tot zestig centimeter hoog. 'Nu eens zachtroze tussen alle (paars)blauwe cultivars.' Van de Zuid-Amerikaanse *S. guaranitica* advi-

seert ze 'Super Trooper' en 'Santa Maria', beide diepblauw en van *S. elegans* de cultivar 'Scarlet Pineapple', de ananassalie. 'Goed voor een lekkere kop thee. Deze soort geurt zo heerlijk dat je de erg late bloei vanaf oktober voor lief neemt.' De Mexicaanse *S. darcy* groeit fors en bloeit met grote rozerode bloemen, het kleverige blad is driehoekig. 'Thee van dit blad heeft een aroma van guave.' *S. 'Eva'* staat in de top 10 vanwege de goede groei en rijke bloei in fuchsiaroze, *S. greggii* 'Violin Music' omdat deze compact groeit en goed in potten kan, de bloemen zijn lila-violet. 'Lang en uitbundig bloeiend.' Als laatste noemt AnneMarie de Spaanse struikvorm *S. candelabrum*. Aan de bloemstengels verschijnen violette bloemen, naast elkaar als bij een kandelaar (candelabrum). 'De bloei is van mei tot ver in de herfst, de zachte grijze bladeren geuren sterk.'

BIJZONDERE ONTMOETINGEN

Vanwege de voorheen zeer goede belangstelling, met name tijdens de tuindagen van Bingerden, vond AnneMarie door de jaren heen steeds beter aansluiting met liefhebbers en kreeg haar kwekerij steeds meer bekendheid. Er is een groeiend aantal bezoeken van touringcars met liefhebbers, vaak afdelingen van Groei&Bloeï, en langzaam breidde ook haar webwinkel uit tot het succes wat het nu is. 'Het was steeds weer zoeken naar de beste manier van verpakken. Inmiddels gaat dat probleemloos.' Klanten komen uit alle hoeken van Nederland. 'De eerste keer dat ik hoorde dat er mensen uit Friesland kwamen of uit Maastricht... het bleef me verbazen.' Van de fanatieke plantenliefhebbers krijgt ze nog wel eens een mailtje of een stek van een bijzonderheid. Soms het begin van een prachtige kennisuitwisseling. Behalve over *Salvia* kan ze ook een boek schrijven over alle heerlijke ontmoetingen. Als één van de kronen op haar werk noemt ze de twaalf bedden met *Salvia* die ze mocht aanleggen in de Hortus botanicus in Leiden. 'Daar ben ik ook zo trots op...'

Informatie

Kwekerij Sunsister
Grote Woerddaan 29
2671CM Naaldwijk
T + 31 (0) 655 70 37 38
www.sunsister.nl

Zie voor eventuele open dagen de website; daar staat ook informatie over het aantrekkelijke groepsarrangement 'Westlands Trio'